

Progress towards implementing the Council of Europe Strategy for the Rights of the Child 2012-2015

Mr Damir Ljubić

Minister of Human Rights and Refugees, Bosnia and Herzegovina

Dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je pozdraviti Vas i zahvaliti na organizaciji i učešću na ovoj konferenciji na kojoj ćemo podijeliti iskustva o rezultatima koje smo postigli u primjeni UN Konvencije o pravima djeteta, ali i provedbe Strategije Vijeća Europe o pravima djeteta (2012. - 2015.).

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH u svojim redovnim aktivnostima, kao i u posebnim projektima, kontinuirano radi na promoviranju prava djece u Bosni i Hercegovini i iniciranju aktivnosti na primjeni Akcijskog plana za djecu BiH (2011. - 2014.), da bi se stvorili što povoljniji uvjeti za život djece i obitelji, njihovo zdravo psiho-fizičko odrastanje i uključivanje u društvo i participaciju u odlučivanju, a u najboljem interesu djece.

Akcijski plan uključuje opće ciljeve iznesene na Svjetskom samitu za djecu, ali i posebno utvrđene preporuke od strane Komiteta za prava djeteta, koje se odnose na primjenu UN Konvencije i njena dva fakultativna protokola.

U cilju monitoringa Akcijskog plana za djecu formirali smo Vijeće za djecu Bosne i Hercegovine, kao stručno, interesorno, savjetodavno i koordinirajuće tijelo Vijeća ministara.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH je krajem 2009. godine pokrenulo postupak pristupanja BiH za tri konvencije koje se tiču prava i interesa djece:

1. Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualne zloporabe;
2. Konvencija Vijeća Europe o kontaktu koji se tiče djece;
3. Konvencije o međunarodnom ostvarivanju prava za izdržavanje djeteta i drugim oblicima izdržavanja obitelji.

Prve dvije konvencije su u Bosni i Hercegovini stupili na snagu 01.03.2013.godine, a treća je stupila na snagu 01.02.2013. godine. U skladu sa ratificiranom Konvencijom Vijeća Europe, početkom 2014. pripremljeno je izvješće o njoj implementaciji na temelju upitnika usvojenih od strane Komiteta.

U 2011. - 2012. godini urađeno je istraživanje višestrukih pokazatelja (MICS 4), koji osiguravaju pokazatelje potrebne za monitoring i izvještavanje o strategijama i akcijskim planovima na razini Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Republike Srpske, praćenje napretka u okviru Milenijumskih razvojnih ciljeva, te pokazatelje za praćenje ciljeva postavljenih u okviru „Svijeta po mjeri djeteta“.

Također, istovremeno je urađeno i istraživanje za romsku populaciju koje je provelo Ministarstvo za ljudska prava, a ovakvo istraživanje je prvi put provedeno u BiH i ono predstavlja dragocjene, sveobuhvatne pokazatelje o stanju romske djece, žena i muškaraca u Bosni i Hercegovini.

Bosna i Hercegovina teži pridruživanju EU te je stoga i bilo potrebno u skladu sa Europskim tendencijama raditi na metodologijama koje će osigurati usporedivost osnovnih pokazatelja stanja socijalne isključenosti u državi sa stanjem u zemljama članicama EU i zemljama koje su u procesu pristupanja.

Aktivnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH u 2012. I 2013. godini bile su intenzivne i kontinuirane sa akcentom na prepoznavanje socijalnih rizika koji se odnose na visok nivo dječjeg siromaštva te posljedično i isključenosti djece i njihovih obitelji iz mnogih oblasti socijalnog života.

Početak ovog tjedna (24.3.2014.) na konferenciji u Sarajevu prezentirali smo Prvo izvješće o socijalno isključenim kategorijama djece u BiH bazirano na Smjernicama za prepoznavanje socijalno isključenih kategorija djece.

Akcent smo stavili i na obrazovanje romske djece. Redovno se pripremaju izvješća o provedbi tog Akcijskog plana, a u 2013. godini su urađene i Smjernice za poboljšanje položaja romske djece u cilju njihove što veće socijalne uključenosti.

Izgradnja institucionalnih kapaciteta za suzbijanje nasilja nad djecom postao je obavezni dio nacionalnih strategija za borbu protiv nasilja nad djecom za zemlje Europe i šire za zemlje članice UN-a što je također jedna od preuzetih obveza Bosne i Hercegovine. Ovaj model podrazumijeva organizirani i strateški pristup zasnovan na multidisciplinarnom i institucionalnom tretiranju najfrekventnijih problema vezanih za pojavu nasilja nad djecom.

U suštini, ukupne aktivnosti u Bosni i Hercegovini zasnivamo na najraširenijem pristupu koji je preporučen svim zemljama članicama UN-a nakon što je Komitet za prava djeteta izdao obvezujuće preporuke u okviru studije generalnog sekretara UN-a pod nazivom „Zaustavite nasilje nad djecom-sveobuhvatne preporuke“, kojima se od zemalja članica traži da učine dodatne napore i donesu nacionalne strategije koje uključuju pravne, praktične i mjerljive ciljeve i mjere za unaprjeđenje sistema zaštite djece od nasilja u svakodnevnom životu.

U skladu sa tim, krajem 2012. godine Vijeće ministara je usvojilo Strategiju za borbu protiv nasilja nad djecom 2012-2015. Smjernice za postupanje u slučaju nasilja nad djecom u Bosni i Hercegovini, usvojene u 2013. godini, predstavljaju nastavak aktivnosti koje provodi Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH na polju poboljšanja položaja djece u različitim oblastima. Smjernicama su obuhvaćeni svi vidovi nasilja nad djecom uključujući i dječju pornografiju, te jasno definirane instrukcije na koji način institucije treba da postupaju u svim slučajevima kada identificiraju djece žrtve bilo kojeg vida nasilja.

Bosna i Hercegovina je tijekom proteklih godina poduzela niz koraka u cilju poboljšanja prava i zaštite djece, između ostalog i usvajanjem Etičkog kodeksa istraživanja o djeci i sa djecom u Bosni i Hercegovini. Usvajanjem ovog kodeksa učinjen je važan korak naprijed u promociji i zaštiti prava djeteta u Bosni i Hercegovini sa temeljnim ciljem da se etičkim kodeksom odredi minimalan zajednički sistem vrijednosti kojim se unaprjeđuje način istraživanja, i omogućuje njegovo provođenje na sistematičan i metodološki prihvatljiv i etički opravdan način koji je u najboljem interesu djeteta kao učesnika u istraživanju.

Vijeće za djecu BiH u tekućoj godini planira uvođenje programa i provođenje aktivnosti na podizanju svijesti za učešće sve djece, u obitelji, zajednici i školi, uz posebnu pažnju za ugroženu djecu.

Mišljenja sam da i pored svih uložениh napora u potpunosti nisu ispunjeni ciljevi kada je u pitanju promoviranje učešća djece i njihovo uključivanje u društvo kao i participiranje u odlučivanju. Stoga na kraju želim istaći da će se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH nastaviti zalagati za potpunu provedbu naprijed navedenih ciljeva i da će nam to svakako biti jedan od najvažnijih prioriteta u narednom periodu.

Zahvaljujem se na Vašoj pažnji.